WYNIA'S WEEK

Macron trekt met zijn Euro-leger aan een dood paard

Posted on 16 november 2019 by Willem Melching

Emmanuel Macron verkoopt met zijn afkeer van de Navo en zijn pleidooi voor een Europese krijgsmacht onder Franse leiding nieuwe wijn in oude zakken. En dat leger, dat kan helemaal niet.

Volgens de Franse president Macron is de NAVO 'hersendood' en moet er een Europees leger komen. Het is niet verstandig om kwistig met doodsverklaringen te strooien zolang je nog niets beters hebt. Nietzsche kon met een gerust hart God dood verklaren want die was inmiddels vervangen door Darwin. Maar Macron heeft helemaal geen alternatief achter de hand. Er bestaat geen Europees leger, en de nationale legers kampen met onderbezetting, achterstallig onderhoud en gebrekkig materiaal.

Macron lijkt nieuw…

Macrons mallotige mededeling past in een lange Franse traditie om de slagkracht en samenhang van de NAVO zoveel mogelijk te saboteren. De bedoeling daarvan is

simpel: een wig drijven tussen Duitsland en de Atlantische partners. Op die manier wil Frankrijk alleen achterblijven samen met Duitsland. Aangezien Duitsland geen atoommacht kan zijn, is Frankrijk automatisch de dominante partner in deze relatie. Dit nog los van het Duitse verleden dat de Duitsers per definitie tot militaire terughoudendheid veroordeelt.

Dankzij de Brexit en het optreden van Trump lijkt Macron zelfs de wind in de zeilen te hebben. De Britten isoleren zichzelf. Natuurlijk blijven ze lid van de NAVO, maar de band met Europa hebben ze willens en wetens losser gemaakt. Trump heeft door zijn overhaaste aftocht uit Syrië de nodige twijfel gezaaid over de Amerikaanse bedoelingen. Niet heel slim, en koren op de Franse molen.

…maar is het niet…

De opmerking van Macron lijkt nieuw, maar past in een lange Franse traditie. Al in de vroege jaren vijftig probeerde Frankrijk met man en macht te voorkomen dat de jonge Bondsrepubliek lid van de NAVO zou worden. Ook toen al stelden ze een Europees leger voor. Binnen deze Europese Defensie Gemeenschap zou Duitsland een ondergeschikte rol moeten spelen.

De Europese landen gingen tegen heug en meug akkoord. Uiteindelijk waren het de Fransen die in 1954 zelf de stekker uit het onzalige plan trokken. Zo kon de Bondsrepubliek in 1955 lid worden van de NAVO. Daarmee verschoof de mogelijke frontlinie van Oldenzaal naar Helmstedt aan de Oost-Duitse grens. Voor Nederland was dat een hele opluchting.

…want De Gaulle wilde het zelfde

Maar de Fransen gaven het nog niet op. Ze bouwden een eigen atoomwapen. Dat gaf De Gaulle (1959-1969) voldoende zelfvertrouwen om heel dwars te gaan liggen. In stapjes trok hij de Franse vloot terug uit NAVO-verband. In 1966 trok Frankrijk zich volledig terug uit het militaire samenwerkingsverband, het hoofdkwartier moest worden verplaatst van Parijs naar Brussel. Het duurde tot 2009 voordat Frankrijk weer volwaardig lid zou zijn van het bondgenootschap!

Charles de Gaulle

Met zijn diagnose trekt dokter Macron aan het dode paard van het Europese Leger.

Maar het is een heel slecht plan. Een dergelijk leger kan namelijk nooit zo effectief optreden als een NAVO-strijdmacht. In de eerste plaats omdat er geen helder idee bestaat over het opperbevel. Wie is de baas? Wat is de rol van de kleine landjes of komt er een one-man one-vote systeem? Krijgt Luxemburg dan het veto over alle besluiten? Dankzij de omvang en de technologisch superieure bewapening van het Amerikaanse leger ligt dat opperbevel nu nog feitelijk in handen van de Verenigde Staten. Bovendien beslist er maar één lidstaat over de inzet van atoomwapens: de Verenigde Staten.

Een Europees leger is een onmogelijkheid

Een dergelijke heldere commandostructuur is in een exclusief Europees leger veel moeilijker, en vermoedelijk onmogelijk te realiseren. Al was het maar vanwege de uiteenlopende doelstellingen van de buitenlandse politiek van de Europese staten. Om slechts één voorbeeld te noemen.

Hoe zou een Europees leger reageren op een conflict waarbij Israël is betrokken? Frankrijk is van oudsher pro-Arabisch. Voor Duitsland daarentegen is het voortbestaan van de staat Israël niets minder dan *Staatsraison*, oftewel een vitaal belang. Zo bevestigde Merkel niet al te lang geleden nog maar eens.

De mededeling van Macron komt op een heel merkwaardig moment, namelijk gelijktijdig met de viering van de val van de Muur, nu dertig jaar geleden. Geen goede timing, want onwillekeurig gaan de gedachten terug naar de Franse houding ten aanzien van de Duitse eenwording in 1989-1990. Aangemoedigd door de Britse premier Margaret Thatcher en de Nederlandse minister-president Ruud Lubbers nam de Franse president Francois Mitterrand een uiterst negatieve houding in.

Mitterrand legde zelfs achter de rug van Helmut Kohl contacten met de Sovjet-Unie en de DDR. Als de Duitse eenwording en de bevrijding van Oost-Europa waren mislukt, dan had Mitterrand daar geen traan om gelaten. Voor hem ging Frans nationaal belang boven alles. En een groter Duitsland viel daar beslist niet onder.

Alles dankzij Bush sr.

Het was uitsluitend aan de Amerikaanse president George Bush Sr. te danken dat de revolutie van 1989 een succes werd. Hij stond pal achter de Duitsers en de Oost-Europese landen. Dankzij de Amerikanen – en niet dankzij de Europeanen – kon de

afhandeling van de ondergang van het Sovjetimperium in goede banen worden geleid.

Wanneer destijds een Europees leger had bestaan dan was er van de bevrijding van Oost- en Centraal-Europa geen snars terecht gekomen. De Duitse bondskanselier Helmut Kohl werd door zijn eigen buren in de steek gelaten. De verre vriend Amerika bleek gelukkig wél een trouwe bondgenoot te zijn.

Dat Europa zich in een crisis bevindt is duidelijk. Groot-Brittannië wil uit de EU. Oost-Europa zit in een politieke identiteitscrisis. Zuid-Europa zit in een economische en politieke crisis. Duitsland kampt met een leiderschapscrisis in *beide* regeringspartijen en dientengevolge een zwakke regering. En uitgerekend de leider van een van de belangrijkste Europese landen kan niets beters bedenken dan oude nationalistische stokpaardjes te berijden. Het lijkt erop dat niet de NAVO, maar de Franse buitenlandse politiek 'hersendood' is.